

faget til at stemme imod hele Loven, hvis dette Forslag ikke bliver vedtaget. Jeg gaar nemlig ud fra den Forudsætning, at man ikke maa forhindre Folk fra at udføre Arbejdet paa en for Sognet mere beleilig Maade end efter Lovforslaget; jeg gaar ud fra, at det ikke er vor Pligt paa dette Omraade at skrive Love, som udtryffeligt skulle følges, og derved forhindre, at Enighed, hvor den i Birkelighed er tilstede, kan komme til at gjøre sig gjældende. Hvad de øvrige Vædringsforslag, der ere stillede af Udvalget, angaar, da kan jeg tilbøieligt tiltræde dem. Derimod kan jeg ikke tiltræde det Vædringsforslag, der er stillet af det meget ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds under Nr. 1, idet jeg tror, at Sogneraadet derved vil komme i en meget vanskelig Stilling, idet enkelte af Sognebeboerne naturligvis ville finde en Veie egnet til Opfastning og Andre ikke. Jeg tror derfor, at Sogneraadet vil være meget heldigere stillet, naar Afgjørelsen bliver lagt i Amtsraadets Haand. For Øvrigt kunde det have glædet mig meget at høre en Udtalelse fra den høitærede Indvrigsminister om, hvorvidt den hidtil bestaaende Regel med Hensyn til Opfastning af private Veie, indtil faa langt som to Beboere befare den, skal bibeholdes efter nærværende Lov i enkelte overordentlige Tilfælde, som f. Ex. ved Sygebesøg, ved Fødselshjælp og lignende Tilfælde, idet jeg tror, at det vilde være høit ubilligt, om de Vedkommende, som ho temmelig fjernt fra de offentlige Veie, skulde være tvungne til at øse paa Sognets offentlige Biveie, uden at kunne faae Hjælp med Hensyn til deres private Færdsel, tilmed da det kan medføre meget vanskelige Omstændigheder i saadanne Tilfælde som de af mig nævnte. For Øvrigt skal jeg henstille til ærede Medlemmer, hvorvidt de kunne følge det af mig stillede Vædrings- og Underædringsforslag eller ikke.

Svarer: Jeg skal først udtale min Glæde over, at vi ved dette Lovforslag ere komne ind paa en mere regulær Forhandling end den, vi i de sidste Dage ere blevne vant til, saa det synes, at det høitærede Ministerium dog har den Tilfredsstillelse, at der er enkelte Lovforslag, som man tror, det vil være muligt at føre igjennem med dets Bistand. Paa den anden Side er det jo ganske vist beklageligt og giver maaste en mindre god Udbytte for Lovforslagets Fremme, at der synes at være en ikke ringe Uenighed i Anskuelsen hos Udvalgets Medlemmer, og det er forsaavidt glædeligt, at der er i det Mindste et enkelt Punkt, hvori de ere fuldstændig af samme Anskuelse. Jeg vilde jo nødig gjøre Baner knudret, hvor den er saa glat, naar jeg ikke tvøvede, at de Herrer her i deres Udtalelser dels have taget Sagen noget let og dels i deres Betragtning ere komne til rent gale Resultater. Det gjælder om det andet Stykke af § 38, som Udvalget er fuldstændig enigt om at ville lade falde bort. Jeg turde maaste fore-

løbig gjøre en personlig Bemærkning ligeoverfor det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup), som vistnok ikke ganske rigtig har hørt eller læst min Udtalelse sidste Gang, da denne Sag var til Forhandling, naar han mente, at jeg skulde have udtalt, at der var en Uvillie hos de Militære imod Beboerne, fordi de stillede Kjørsler for dem. Det er naturligvis slet ikke Tilfældet. Jeg sagde kun, at det heller ikke var de Militære behageligt at modtage disse Kjørsler, fordi de vidste, at der var en saadan Uvillie imod dem i Befolkningen, og fordi det ved flere Leiligheder havde vist sig, at de Vogne, som stillede, ikke vare saa egnede til den særegne Benyttelse, som ønskeligt var. Det ærede Udvalg siger ganske kort: „De Kjørsler, som ske udenfor Tilfælde af overordentlige Troppesamlinger eller Krigsberedskab, ville uden Vanskelighed kunne tilveiebringes paa anden og mere hensigtsmæssig Maade.“ Ja, jeg vilde kun ønske, at det ærede Udvalg var blevet ved og havde sagt, paa hvilken mere heldig og hensigtsmæssig Maade det skulde ske. Thi hvad er det, det dreier sig om? Man benytter jo disse Befordringer, naar man kommer udenfor de store Router, altsaa for enkelte Personer, naar de ere ude paa Landet, hvor der ingen Postbefordring er, og for Afdelinger, der marchere ad Veie, hvor de ikke paa anden Maade kunne faae Vogne. Nu er der jo sikkert ikke Spørgsmaal om saa ganske Lidet til en saadan Afdeling; en Bataillon, der marcherer, kræver f. Ex. 8 Vogne; et Regiment paa 3 Eskadroner er berettiget til 9 Vogne. For Enkeltes Befordring er det ganske overordentlig Lidet, der behøves, nemlig kun 1 Vogn, men jeg vil nu gjerne spørge, hvad det er for en anden hensigtsmæssigere Maade, hvorpaa man skulde faae disse Vogne. Jeg kan kun tænke mig to Maader, enten den, at man tager Vogne med sig hjemmefra, eller ogsaa den, at man leier Vogne. Med Hensyn til den første skal jeg imidlertid gjøre opmærksom paa, at det vistnok ogsaa er en meget heldig Maade for Militæret, men om den er saa ganske hensigtsmæssig, er et stort Spørgsmaal; thi naar man tænker sig, at Bataillonen skulde stæbe 8 Vogne med sig til en saadan Marche, som den i Øvrigt ikke havde Brug for, saa indser man let, at det vilde medføre Besværligheder for Staten, som aldeles ikke stode i Forhold til Nytten. Saa sige de ærede Herrer mig, at man kan leie Vogne, men dertil svarer jeg, at naar man kan leie Vogne, gjælder hele Loven ikke, thi, naar man kan leie, saa skal man leie; det staaer ligesom i de administrative Bestemmelser, der ligge for, at man ikke har Ret til at udskrive, naar man kan leie. Nu sige de ærede Herrer, at man i Reglen marcherer fra en By, og at man der altid vil kunne leie Vogne; men sæt, at man skal leie 8 Vogne til en Bataillon, der skal marchere f. Ex. fra Aarhus til Viborg, hvilken Veie naturligvis ikke kan tilbagelægges paa den Dag, saa maa man altsaa leie Vognene for